

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Ústav dějin křesťanského umění

Posudek vedoucího/vedoucí bakalářské práce

jméno vedoucího/vedoucí PhDr. Magdaléna Nespěšná Hamsíková, Ph.D.

Autor/autorka práce: Adam Vojtášek
 Studijní program/obor: Obecná teorie a dějiny umění a kultury, Dějiny kře
 Název práce: Hmyz ve výtvarné kultuře 15. a 16. století se zaměřením na dílo
 Jorise Hoefnagela
 Vedoucí práce: PhDr. Magdaléna Nespěšná Hamsíková, Ph.D.
 Rozsah práce: 104 380 znaků (včetně mezer)

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☐	☒	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☐	☒	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☐	☒	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐

Zpracování příloh	☐	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☐	☒	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☒	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☒	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☐	☐	☒
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☐	☒	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☒	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐
C. Průběh zpracování práce				
	ano		ne	
Autor/ka pravidelně konzultovala s vedoucím práce	☒		☐	
Autor/ka přicházela se samostatnými tvůrčími podněty	☒		☐	

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Práce se věnuje tématu symboliky hmyzu, které je v dějinách umění zatím málo probádané a které si pro svou zajímavost zaslouží naši pozornost. Adam Vojtášek si téma vybral po delší úvaze sám, pečlivě se věnoval obecné charakteristice hmyzu, tedy i z přírodovědného hlediska, a pokusil se nastínit v počátečních kapitolách také proměny náhledu na hmyz ve filosofii a v umění od antiky po raný novověk. Možná by zde některé pasáže textu měly být rozděleny na více kapitol pro lepší přehlednost, ale vcelku tuto část práce považují za zdařilou. Protože je zmíněná obecná část spíše teoretická, další a stěžejní část práce je pak věnována vybranému dílu Jorise Hoefnagela. Pro tohoto rudolfinského malíře, iluminátora a grafika bylo zobrazování hmyzí říše typické, bylo tak možno práci úžeji zaměřit na konkrétní, ucelený příklad. Z Hoefnagelova díla si autor vybral jen část, tedy jeho knihu *Archetypa studiaque patris Georgii Hoefnagelii*, kterou autor vydal se svým synem Jacobem v roce 1592. Přejít k Hoefnagelovi pak autor zajistil stručnou kapitolkou o rudolfinském prostředí s tím, že se stále držel tématu vztahu k hmyzu a jeho symbolice. Také Hoefnagelův životopis by si zasloužil větší pozornost a aktualizaci zdrojů, ale v rámci sledovaného tématu, které je zaměřeno výhradně na zobrazování hmyzu, to nepovažují za příliš velké pochybení. Při charakteristice Hoefnagelových studií hmyzu se autor pouští na pole filosofie, citující Michela Foucaulta a jeho myšlenku tzv. *screeningu*, o níž psal v souvislosti s přírodopisem 18. století, a opíraje se o stať o Hoefnagelovi v knize americké autorky Janice Neri. Ovšem v některých formulacích působí tato tvrzení poněkud vykonstruovaně a byl by nasnadě kritičtější přístup k literatuře, ze které autor čerpal. Protože Adam Vojtášek pracoval z velké části se zahraniční odbornou literaturou, patrně neobratným překladem někdy vznikly poněkud nejasné věty (např. „Ačkoli se Hoefnagelovi podařilo přesvědčit nic netušící diváky, že jde o přesné kopie přírody, a nikoliv imaginaci hmyzu, tyto iluzivní fantazie jsou snáze chápány jako konstrukce přírody raně novověkého evropského umělce prostřednictvím vytváření vizuálních obrazů jako příklady pozitivních efektů.“; dále tvrzení na str. 35: „Hoefnagelův přístup k zobrazování hmyzu lze chápat jako záměrné omezení okruhu hmyzu, který zobrazuje, což mu umožnilo vyvolat dojem, že hmyzí svět je rozmanitý.“).

Kýžná část práce týkající se knihy *Archetypa studiaque*, nejprve krátce toto dílo představuje, dále stručně vysvětluje význam emblematické roviny, výběrově charakterizuje některé příklady a poté se věnuje blíže symbolice titulních listů, které podrobněji popisuje. Autor se tak věnoval pouze výseku Hoefnagelovi práce, za účelem vyjmout některé konkrétní druhy hmyzu, jež posléze podrobněji rozebere. Adam Vojtášek si v úvodu položil otázku, „zda má dílo symbolický či filozofický význam a do jaké míry jde spíše o vědecký deník“. Odpověď, že jde o pouhé odrazy reality, ale spíše o konstrukce umělce vlastního světa a symbolických a filozofických významů, je jistě správná. Nakonec sám autor konstatuje, že je jeho práce spíše „základem k dalšímu prozkoumávání problematiky zobrazení hmyzu v dějinách umění“.

Celkově je práce sice někdy hůře srozumitelná, někdy je text poněkud nepřehledný, postrádá kritické zhodnocení literatury, jíž mnohdy jen opakuje, zpočátku přináší příliš mnoho obecných informací a k Hoefnagelovi se dostane až na posledních patnácti stránkách, navíc pojedná z jeho díla jen malou část, ale vezmeme-li v úvahu složitost tématu, nutnost pracovat převážně se zahraniční literaturou a skutečnost, že se autor stále konzistentně držel tématu zobrazování a symboliky hmyzu, kde přináší relevantní výsledky, domnívám se, že práce má své kvality a je možné ji obhájit. Téma emblematické roviny je navíc natolik rozsáhlé a komplikované, že bych studentovi bakalářského cyklu nezazlívala, že je zatím ponechal až „na další zkoumání“. V tom bych Adama Vojtáška ráda podpořila.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Výše citované věty, které nejsou příliš jasné, prosím vysvětlete.

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
------------------------------------	-------------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 27. 8. 2024

Podpis: